

Tiếp cận tự đánh giá chất lượng trong giáo dục và đào tạo nghề của Châu Âu trong giai đoạn hiện nay

Nguyễn Thị Hòa¹

Tóm tắt. Bài viết này giới thiệu tự đánh giá chất lượng trong giáo dục và đào tạo nghề (VET) của Châu Âu, nhằm giúp các cơ sở giáo dục và đào tạo nghề của Việt Nam, đặc biệt các trường Cao đẳng Y tế đang hướng đến chuẩn chất lượng của Châu Âu. Thực hiện tự đánh giá chất lượng là xác định được thế mạnh và các lĩnh vực cần cải tiến, từ đó đưa ra kế hoạch cải tiến, phát triển và triển khai các hoạt động cụ thể, nhằm nâng cao chất lượng của các Nhà trường. Mục đích áp dụng tự đánh giá chất lượng của Châu Âu là để các trường Cao đẳng Y tế Việt Nam từng bước bảo đảm và nâng cao chất lượng các Trường, hướng đến đạt chuẩn Châu Âu, đáp ứng thị trường lao động quốc tế.

Từ khóa: Giáo dục và đào tạo nghề nghiệp, đảm bảo chất lượng giáo dục và đào tạo nghề của Châu Âu.

1. Đặt vấn đề

Hiện nay, Tự đánh giá chất lượng là một trong những hoạt động bắt buộc của nhiều nước trên thế giới, đặc biệt các nước Châu Âu. Các cơ sở VET của Châu Âu thực hiện tự đánh giá một cách nghiêm ngặt. Tự đánh giá là một công cụ mạnh mẽ để đánh giá chất lượng, nếu và khi nó là một phần vốn có của phương pháp tiếp cận chất lượng trong cơ sở VET và được thực hiện một cách có hệ thống và toàn diện. Trong hệ thống đảm bảo chất lượng bên trong VET của Châu Âu, Tự đánh giá là một trong những cấu phần của hệ thống. Thực hiện tự đánh giá chất lượng là xác định được thế mạnh và các lĩnh vực cần cải tiến, từ đó đưa ra kế hoạch cải tiến, phát triển và triển khai các hoạt động cụ thể, nhằm nâng cao chất lượng của các Nhà trường. Mục đích tiếp cận tự đánh giá chất lượng trong VET của Châu Âu giúp các cơ sở giáo dục nghề nghiệp của Việt Nam nói chung và các trường Cao đẳng Y tế nói riêng từng bước bảo đảm và nâng cao chất lượng các nhà trường, làm cơ sở cho đánh giá ngoài, hướng đến đạt chuẩn chất lượng Châu Âu, đáp ứng thị trường lao động quốc tế.

2. Khái niệm tự đánh giá trong các cơ sở VET (self-assessment in VET institutions)

Theo Cedefop (2011), các cơ sở VET chịu trách nhiệm khi thực hiện bất kỳ quy trình hoặc phương pháp nào để đánh giá hiệu suất hoặc vị trí trong mối quan hệ thành hai chiều:

- Kích thước bên trong (mức độ vi mô) bao gồm: các dịch vụ, đội ngũ bên trong, người thụ hưởng hoặc khách hàng, chính sách và tổ chức bên trong, kế hoạch phát triển...

- Kích thước bên ngoài (mức độ vĩ mô) bao gồm: phân tích việc cung cấp giáo dục của tổ chức này so với những tổ chức khác: mối quan hệ với hệ thống lãnh thổ của các tác nhân (những người ra quyết định, chính quyền địa phương, loại thị trường lao động và nhu cầu của VET, mạng thông tin, nhu cầu người học và sự phát triển của nhu cầu. . .).

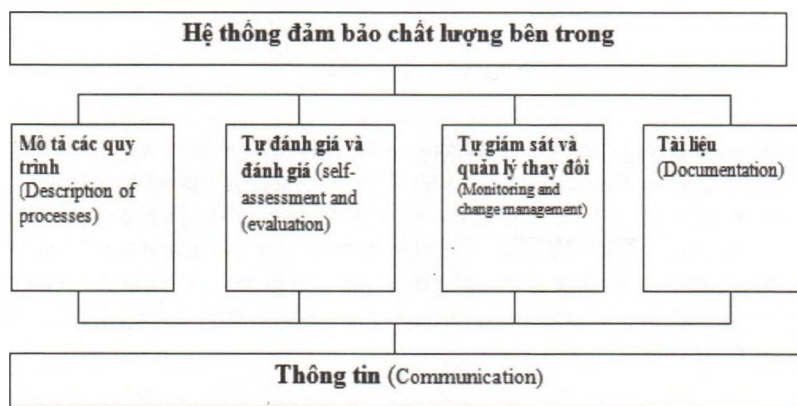
Ngày nhận bài: 10/07/2022. Ngày nhận đăng: 18/08/2022.

¹Phòng Khảo thí - Đảm bảo chất lượng giáo dục, Trường Cao đẳng Y tế Phú Yên
e-mail: hoaytepy@gmail.com

Việc tự đánh giá kép này cho phép các cơ sở VET không chỉ để cải thiện hệ thống kiểm soát chất lượng chất lượng bên trong mà còn để đánh giá vị trí của họ trong các môi trường khác nhau [4;159].

3. Giới thiệu tự đánh giá trong các cơ sở VET của Châu Âu

Theo tài liệu Cedefop (2015), Handbook for VET Providers, “Supporting Internal Quality Management and Quality Culture”, Tự đánh giá là một trong năm cấu phần của hệ thống đảm bảo chất lượng bên trong VET của Châu Âu. Điều này cho thấy tự đánh giá rất quan trọng, nó là một cấu phần không thể thiếu trong hệ thống đảm bảo chất lượng. Nó được cho là một công cụ mạnh mẽ để đánh giá chất lượng.

Hệ thống đảm bảo chất lượng bên trong (nguồn: Cedefop 2015)

4. Thực hiện tự đánh giá các trường Cao đẳng Y tế theo tiếp cận tự đánh giá trong VET của Châu Âu

4.1. Mục đích và ý nghĩa của tự đánh giá

Tự đánh giá là để bảo đảm rằng các trường Cao đẳng Y tế xác định được thế mạnh và các lĩnh vực cần cải tiến, từ đó đưa ra kế hoạch cải tiến, phát triển và triển khai các hoạt động cụ thể, để nâng cao chất lượng. Tự đánh giá không chỉ là nghĩa vụ về pháp lý đối với các Trường mà còn phải thực hiện thường xuyên.

Mục đích cuối cùng của việc tự đánh giá là xây dựng hệ thống quản lý chất lượng lâu dài và văn hóa chất lượng bền vững trong các Trường. Việc lặp đi lặp lại tự đánh giá là để các Trường đo lường tiến độ liên tục mà các sở đạt được, so sánh hiệu suất hiện tại với hiệu suất trước đó và cung cấp cho sự phát triển chất lượng nhất quán.

Áp dụng tự đánh giá chất lượng trong VET của Châu Âu nhằm giúp các trường Cao đẳng Y tế bảo đảm và nâng cao chất lượng, đạt chuẩn chất lượng của Châu Âu, từ đó khẳng định được thương hiệu, vị thế của nhà trường, đáp ứng thị trường lao động quốc tế.

4.2. Điều kiện tiên quyết để thực hiện tự đánh giá

Trước khi bắt đầu tự đánh giá các Trường phải đáp ứng được ba điều kiện tiên quyết, nếu không quá trình sẽ không có ý nghĩa gì:

- Đội ngũ quản lý cấp cao phải hỗ trợ và chỉ đạo kế hoạch với niềm tin và sự tham gia của cá nhân;
- Các nguồn lực để thực hiện quá trình phải được chứng minh và sẵn có;
- Các nguồn lực để thực hiện các cải tiến phải được chuẩn bị trước.

4.3. Quy trình tự đánh giá

Quy trình tự đánh giá trong VET của Châu Âu gồm bốn giai đoạn được thực hiện thông qua các bước sau:

Giai đoạn I: Lập kế hoạch tự đánh giá

Trong giai đoạn khởi động, các Trường sẽ lập kế hoạch cách tổ chức và truyền đạt bản tự đánh giá dự kiến trong nhà trường.

Bước 1: Phương pháp tổ chức tự đánh giá

- Xác định phạm vi và cách tiếp cận: Các trường nên xem xét quyết định tổ chức tự đánh giá toàn bộ nhà trường hay chỉ một số bộ phận. Để bắt đầu, các Trường nên tập trung vào một số lĩnh vực đã được lựa chọn, để được cải thiện nhanh chóng.

- Bổ nhiệm cán bộ quản lý chất lượng.

Bổ nhiệm một người thích hợp để lãnh đạo quá trình tự đánh giá là một trong những quyết định quan trọng cần được thực hiện.

Cán bộ quản lý chất lượng chịu trách nhiệm vận hành các hoạt động tự đánh giá, những thông tin về tự đánh giá, tuân thủ lịch trình, cuối cùng là báo cáo và lập hồ sơ kết quả.

Người được bổ nhiệm quản lý chất lượng phải có kiến thức tốt về quản lý chất lượng và được nhân viên và các bên liên quan bên ngoài thừa nhận là phù hợp để thực hiện các nhiệm vụ này. Nếu người được bổ nhiệm không có đủ kinh nghiệm trong quản lý chất lượng, họ phải được đào tạo hoặc phải nhờ chuyên gia bên ngoài tham gia để hỗ trợ và điều chỉnh quá trình tự đánh giá.

Xác định lịch trình thực hiện quy trình: bốn đến sáu tháng có thể là khung thời gian thích hợp cho lần khởi điểm đầu tiên của quy trình tự đánh giá; cũng có thể cần một thời gian dài hơn.

Bước 2: Thiết lập chiến lược truyền thông

Thực hiện kế hoạch truyền thông: truyền thông liên tục là yếu tố quan trọng để tự đánh giá thành công: kế hoạch truyền thông cần xác định nội dung và kênh truyền thông và xem xét nhu cầu của từng bên liên quan.

Thúc đẩy nhân viên tham gia vào quá trình tự đánh giá: các phương tiện và phong cách giao tiếp phải nhằm tạo ra môi trường tích cực, sự tự tin và động lực để mọi người tham gia tích cực vào quá trình tự đánh giá.

Quyết định các bên liên quan: bao gồm ai, như thế nào, ở giai đoạn nào của quá trình và trong vai trò nào, ai sẽ được cung cấp thông tin ở mức độ chi tiết và ở giai đoạn nào.

Nên mời các đồng nghiệp / đại diện từ các Trường khác có kinh nghiệm trong việc tự đánh giá và quản lý chất lượng để trao đổi kinh nghiệm: khuyến khích mọi người trao đổi, học hỏi kinh nghiệm của những người khác.

Giai đoạn II: Thực hiện tự đánh giá

Bước 3: Thành lập nhóm tự đánh giá

Thành phần đại diện: việc tự đánh giá nên được thực hiện bởi đại diện các nhóm phân cấp chéo của tổ chức. Các thành viên nên biết các bộ phận được đánh giá và tham gia một cách tự nguyện vào nhóm.

Quy mô của nhóm tự đánh giá: nên ưu tiên các nhóm có khoảng 8 đến 10 người tham gia. Nếu đánh giá tổ chức giá toàn bộ nhà trường, nên thành lập nhiều nhóm để giải quyết các lĩnh vực khác nhau.

Bước 4: Tổ chức đào tạo

Đào tạo nhóm tự đánh giá: nhóm tự đánh giá nên tìm hiểu về các nguyên tắc cơ bản về quản lý chất lượng và vận hành chu trình đảm bảo chất lượng PIER, hiểu và thống nhất quy trình tự đánh giá. Trong mọi trường hợp, cán bộ quản lý chất lượng phải cung cấp hướng dẫn đầy đủ tất cả các thông tin liên quan cho nhóm tự đánh giá, bao gồm các chỉ số, chỉ báo cần thiết để đánh giá nhà trường.

Phát triển năng lực về chất lượng trong toàn Trường: ngoài việc đào tạo đội ngũ, nên tổ chức các buổi cung cấp thông tin cho tất cả nhân viên để hiểu rộng hơn về quá trình tự đánh giá và tầm quan trọng của nó đối với việc phát triển chất lượng trong nhà trường.

Nội dung đào tạo về tự đánh giá: Kiến thức cơ bản về quản lý chất lượng và những thủ tục đánh giá; Các kỹ năng cơ bản về thu thập dữ liệu định lượng và định tính và tổng hợp dữ liệu; Kỹ năng tìm hiểu và thu

thông tin phản hồi.

Bước 5: Tự đánh giá

Các đánh giá thực hiện bằng cách áp dụng các công cụ đánh tin cậy phản ánh các chỉ số, chỉ báo đã thống nhất. Các tuyên bố và kết luận về kết quả tự đánh giá cần dựa trên dữ liệu và bằng chứng thực nghiệm; cần thu thập phản hồi từ các bên liên quan khác nhau.

Nhóm tự đánh giá cần đạt được sự đồng thuận nhất định về các điểm mạnh và các lĩnh vực quan trọng nhất để cải tiến trong nhà trường.

Nhóm tự đánh giá được yêu cầu đề xuất một số ý tưởng đầu tiên cho kế hoạch hành động.

Cần phải có nhận thức chung về tình hình của Nhà trường: Nhà trường đang ở đâu, muốn thay đổi điều gì? Không có quan điểm đúng hay sai. Mỗi thành viên có sự hiểu biết, nhận thức khác nhau về chất lượng, để tự đánh giá thành công cần trao đổi cởi mở.

Bước 6: Lập báo cáo với kết quả có được

Báo cáo tự đánh giá phải được cấu trúc rõ ràng, đề cập đến các điểm mạnh và các lĩnh vực cần cải tiến được hỗ trợ bởi các bằng chứng liên quan và cung cấp các ý tưởng cho các hành động cải tiến.

Hiệu trưởng là người chấp nhận và phê duyệt báo cáo bằng cách xác nhận lại cam kết thực hiện các hành động cải tiến.

Giai đoạn III: Cải tiến và thay đổi

Tự đánh giá là một trong những mục tiêu chính góp phần nâng cao chất lượng và đây cũng là phương tiện để thúc đẩy sự phát triển chiến lược của nhà trường.

Bước 7: Thiết lập kế hoạch cải tiến

Bổ sung tự đánh giá bằng cách phân tích các yếu tố chính và phụ góp phần vào chất lượng.

Phân biệt giữa các hành động khắc phục, hầu hết có thể được thực hiện ngay lập tức, và các cải tiến, điều chỉnh cơ cấu.

Ưu tiên các lĩnh vực cải tiến và phân bổ các nguồn lực cần thiết để thực hiện.

Bước 8: Truyền đạt kế hoạch cải tiến

Để đảm bảo sự chấp nhận rộng rãi nhất có thể, nên thông báo kịp thời và cởi mở cho tất cả nhân viên về quá trình tự đánh giá, các kết quả và các hoạt động cải tiến tiếp theo.

Các cách thức và phương tiện giao tiếp có thể dựa trên kế hoạch và các nguyên tắc đã nêu trong Bước 2.

Bước 9: Tổ chức cải tiến và thay đổi

Phân công trách nhiệm, những hoạt động, thời hạn và các chỉ số để theo dõi quá trình và kết quả của các hành động cải tiến.

Cho các thành viên của nhóm tự đánh giá tham gia vào các hoạt động cải tiến, đây là cách để khen thưởng những nỗ lực của họ và sẽ thúc đẩy họ cam kết hơn nữa.

Đảm bảo sẵn sàng cho sự thay đổi bằng cách cung cấp thêm kiến thức và năng lực, kiên nhẫn đối phó với sự phản kháng, cung cấp sự hỗ trợ và lòng quý trọng.

Các trường nên tập trung cải tiến chất lượng một số lĩnh vực, để tránh quá tải tổ chức và tạo điều kiện để mọi người tận hưởng giá trị của các hoạt động liên quan đến chất lượng.

Bước 10: Thiết lập chiến lược phát triển nhất quán

Thực hiện phân tích SWOT và kết hợp kết quả đánh giá bên trong với kết quả điều tra về các điều kiện tiên quyết bên ngoài để phát triển nhà trường hơn nữa.

Định hướng chiến lược phát triển bằng cách xác định những điểm mạnh độc đáo của nhà trường và các yếu tố chính để phát triển hơn nữa; đánh giá nhà trường so với đối thủ cạnh tranh mạnh nhất để khai thác tiềm năng chưa được khai thác.

Lập kế hoạch tự đánh giá tiếp theo: phát triển chất lượng cần tính liên tục và bền vững - việc tự đánh giá

nên được thực hiện lặp lại sớm nhất là một năm, nhưng không muộn hơn ba năm.

Giai đoạn IV: Đảm bảo liên tục phát triển chất lượng

Giai đoạn cuối cùng được xây dựng dựa trên tự đánh giá nhưng vượt ra ngoài giới hạn vì mục tiêu chính của nó là tạo ra tính chuyên nghiệp về chất lượng trong nhà trường và phát triển theo hướng văn hóa chất lượng.

Bước 11: Ổn định bộ phận chất lượng

Cố định bộ phận chất lượng và người quản lý chất lượng trong nhà trường để chuyên nghiệp hóa các nỗ lực của họ hơn nữa về chất lượng và thấy được tầm quan trọng của chất lượng.

Chuẩn bị cho đánh giá ngoài, đóng vai trò như một sự xác minh về chất lượng bên trong của nhà trường và thực hiện đánh giá ngoài sẽ khẳng định thương hiệu, vị thế và sức hấp dẫn của nhà trường.

Bước 12: Tạo văn hóa chất lượng trong nhà trường

Xác định trọng tâm chất lượng bằng cách phản chiếu các khái niệm khác nhau và kết hợp lại để đưa ra cách tiếp cận riêng.

Suy ngẫm về các giá trị đạo đức cơ bản để định hướng cho Trường khi theo đuổi tầm nhìn, sứ mệnh và các mục tiêu chiến lược chất lượng.

Xác định tầm nhìn và sứ mệnh của nhà trường được công nhận rộng rãi để làm tăng thêm tính đồng nhất của tổ chức pháp nhân, củng cố sự đồng nhất của nhân viên và tăng cường cam kết của họ về chất lượng.

Áp dụng liên tục các kỹ năng mềm được nêu trong chu trình MERI để đảm bảo văn hóa chất lượng trong nhà trường.

Cụ thể, chu trình MERI dự đoán các hoạt động sau đây để tăng cường mối quan hệ giữa các cá nhân trong tổ chức:

- Động viên mọi người và huy động các nguồn lực để cải tiến;
- Đánh giá cao và coi trọng sự tham gia của nhân viên và các bên liên quan;
- Phản ánh và thảo luận về các đánh giá, đánh giá và ý kiến của nhân viên và các bên liên quan;
- Thông báo và truyền cảm hứng để cải tiến thích hợp.

4.4. Các điều kiện tiên quyết để tự đánh giá thành công

Cam kết, hỗ trợ và tham gia của người đứng đầu Nhà trường.

Nhóm chất lượng cốt lõi phối hợp và lồng ghép các hoạt động tự đánh giá.

Sự tham gia của nhân viên vào công việc tự đánh giá.

Công khai dữ liệu, sự kiện và tiềm năng những thay đổi

Tranh luận cởi mở và trung thực về sự hiểu biết mơ hồ.

Quyết định ngay lập tức về các cải tiến dựa trên kết quả tự đánh giá.

Thống nhất giữa các nhân viên về việc thực hiện các hành động cải tiến.

Công cụ sử dụng bộ 10 chỉ số đảm bảo chất lượng trong khung đảm bảo chất lượng giáo dục và đào tạo nghề của Châu Âu

5. Thực trạng tự đánh giá chất lượng của các trường Cao đẳng Y tế Việt Nam

Theo Thông tư số 28/2017/TT- BLĐT BXH ngày 15 tháng 12 năm 2017 của Bộ Lao động Thương binh và Xã hội, quy định hệ thống bảo đảm chất lượng của cơ sở giáo dục nghề nghiệp. Các trường Cao đẳng Y tế Việt Nam đã thực hiện tự đánh giá theo Bộ Lao động Thương binh và Xã hội từ năm 2018, đúng theo quy định. Hiện nay ở Việt Nam, tự đánh giá là một trong những hoạt động bắt buộc đối với các cơ sở giáo dục nghề nghiệp theo khoản 1 Điều 13 của Thông tư số 28 nói trên. Điều này cho thấy Việt Nam cũng thực hiện tự đánh giá một cách nghiêm ngặt giống như các nước trên thế giới.

6. Kết luận

Tự đánh giá đóng vai trò rất quan trọng để tạo nên chất lượng của nhà trường. Do đó, Tự đánh giá là cấu phần không thể thiếu trong hệ thống đảm bảo chất lượng, nó là một trong năm cấu phần của hệ thống đảm bảo chất lượng bên trong VET của Châu Âu. Tiếp cận tự đánh giá chất lượng VET của Châu Âu nhằm phát triển chất lượng các cơ sở giáo dục nghề nghiệp của Việt Nam nói chung và các trường Cao đẳng Y tế nói riêng. Tiếp cận tự đánh giá của Châu Âu không những để cải tiến chất lượng, hướng đến bảo đảm và nâng cao chất lượng các nhà trường, đạt chuẩn Châu Âu, đáp ứng thị trường lao động quốc tế.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Bộ Lao động Thương binh và Xã hội (2017). Thông tư số 28/2017/TT- BLĐTBXH ngày 15 tháng 12 năm 2017 của Bộ Lao động Thương Binh và Xã Hội quy định hệ thống bảo đảm chất lượng của cơ sở giáo dục nghề nghiệp.
- [2] Cedefop (2009). Accreditation and quality assurance in vocational education and training Selected European approaches, ISBN 978-92-896-0622-6, Publication Office of the European Union 2009.
- [3] Cedefop (2011). Assuring quality in vocational education and training, The roles of accrediting VET providers, ISBN 978-92-896-0832-9, Publication Office of the European Union 2011.
- [4] Cedefop (2011). Glossary Quality in education and training, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2011, ISBN 978-92-896-0740-4.
- [5] Cedefop (2015). Handbook for VET Providers, Supporting Internal Quality Management and Quality Culture, Publications Office of the European Union, ISSN 2363-216X.
- [6] The council of the European union (2020). Council recommendation on vocational education and training (VET) for sustainable competitiveness. Social fairness and resilience.

ABSTRACT

Approach to quality self-assessment in European education and training in the current context

This article introduces the European Self-Assessment of Quality in Vocational Education and Training (VET), to help Vietnam's vocational education and training institutions, especially medical colleges, which are aiming for standards. European quality. Carrying out a quality self-assessment is to identify strengths and areas for improvement, thereby making plans for improvement, development and implementation of specific activities, in order to improve the quality of the Schools. The purpose of applying the European quality self-assessment is for Vietnamese medical colleges to gradually ensure and improve the quality of their schools, towards European standards, to meet the international labor market.

Keywords: *self-assessment, vocational education and training (VET), quality assurance of European vocational education and training (EQAVET).*